

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 121.208 van 2 juli 2003
in de zaak A. 138.405/IX-3826.**

In zake : 1. Hyacintha DE ROECK,
 2. Josef TAVERNIER,
 3. Eddy BOUTMANS,
 die woonplaats kiezen bij
 advocaten R. VERSTRAETEN en B. SCHUTYSER,
 kantoor houdende te BRUSSEL,
 Goedheidsstraat 5-7

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van
Financiën,
die woonplaats kiest bij
advocaten J. SOHIER en N. ROBIJNS,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Emile De Motlaan 19.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE IXe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Hyacintha DE ROECK, Josef TAVERNIER en Eddy BOUTMANS op 27 juni 2003 hebben ingediend om bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van een beslissing gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 24 juni 2003 waarbij de inwerkingtreding van de wet van 30 december 2002 houdende diverse fiscale bepalingen op het stuk van milieutaksen en ecobonussen wordt verschoven van 1 juli 2003 naar 1 januari 2004 en waarbij wordt gesteld dat dit uitstel ook betrekking heeft op het koninklijk besluit van 27 december 2002 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en diensten bij die tarieven;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 30 juni 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 1 juli 2003, om 14.30 uur;

Gehoord het verslag van staatsraad L. HELLIN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat B. SCHUTYSER, die in eigen naam en loco advocaat R. VERSTRAETEN verschijnt voor de verzoekende partijen, en van advocaat N. ROBIJNS die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het andersluidend advies van auditeur W. WEYMEERSCH;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de ontvankelijkheid van de vordering.

Overwegende dat de verwerende partij twee excepties van ontvankelijkheid aanvoert; dat over die excepties slechts uitspraak zou moeten worden gedaan indien aan de cumulatieve voorwaarden om tot de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid over te gaan is voldaan, wat te dezen, zoals zal blijken, niet het geval is;

2. Over de gegrondheid van de vordering.

Overwegende dat krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid kan worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

2.1. Overwegende dat gelet op het zeer uitzonderlijk en zeer ongewoon karakter van de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een administratieve handeling waarin de wet voorziet, en op de stoornis die zij in het normaal verloop van de rechtspleging voor de Raad van State teweegbrengt, waarbij de rechten van de verdediging en van de verwerende partij tot een strikt minimum zijn teruggebracht, het door verzoekers aangevoerde moeilijk te herstellen ernstig nadeel dermate in het oog moet springen dat op het eerste gezicht moet kunnen blijken dat dergelijk nadeel ongetwijfeld voor verzoekers

zal ontstaan en ernstig en praktisch onherstelbaar zal zijn indien de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing niet terstond wordt geschorst;

2.2. Overwegende dat verzoekers hierover aanvoeren wat volgt:

“Door de bestreden beslissing wordt immers een uitstel op de bij wet vastgestelde datum van inwerkingtreding van de wet van 30 december 2002 -met name 1 juli 2003- toegekend zonder dat de wetgevende macht daartoe enige beslissing heeft genomen. Als gevolg hiervan zullen de ondernemingen die inspanningen hebben gedaan om, overeenkomstig de wet, vrijstellingen van de verpakkingshoefting te krijgen daarvoor niet beloond worden, minstens zal daarover totale onduidelijkheid bestaan. Het substantiële prijsverschil dat zou ontstaan met verpakkingen die niet onder de vrijstellingsregeling vallen zal minstens in een eerste fase niet tot stand komen. De consumenten die dranken aankopen in verpakkingen die onder de vrijstellingsregeling (vallen) zullen, in dezelfde zin, geen aanspraak kunnen maken op de accijns- en BTW-verminderingen die hen, in de vorm van eco-boni, in het vooruitzicht werden gesteld. De gevolgen daarvan voor het rechtsverkeer zullen niet ongedaan kunnen worden gemaakt. Het zal zowel voor die ondernemingen als voor de consumenten onmogelijk worden om in een later stadium de inkomsten die werden gederfd terug te vorderen. Ofwel zal het geheel onmogelijk zijn om het gederfde voordeel te berekenen ofwel zal het geheel hypothetisch zijn dat een individuele consument de schade die hij lijdt doordat geen prijsvermindering wordt toegestaan voor een belastingvermindering op herbruikbare produkten zal invorderen”;

en:

“In dit geval kan niet ernstig worden betwist dat de wet van 30 december 2002 en het KB. van 27 december 2002, in zoverre het aan de wet van 30 december 2002 uitvoering geeft, zowel door het publiek, de pers als andere politici als een realisatie van de politieke partij waarvan de verzoekende partijen deel uitmaken wordt gezien. Met name was Agalev de grote gangmaker van die wet. Voor zoveel als nodig kan daarvan de volgende illustratie worden gegeven:

- Uit de notificaties van de Ministerraad blijkt dat, ondanks het feit dat de Minister van Financiën de functioneel bevoegde Minister is, is het dossier bij herhaling door de Ministers en Staatssecretarissen van Agalev en Ecolo, waaronder de tweede en derde verzoekende partij, op de Ministerraad werden gebracht. Bij wijze van voorbeeld kan alleszins worden verwezen naar de notificatie van de Ministerraad van 30 maart 2001.

- Uit de parlementaire voorbereiding blijkt zowel uit de verklaringen van leden van de meerderheid als van de oppositie dat Agalev en haar groene zusterpartij Ecolo de initiatiefnemers van de wet waren. Aldus moet worden verwezen naar de verklaringen van kamerlid LETERME die, in het kader van de parlementaire voorbereiding, heeft verklaard dat de wet een gevolg zou zijn van de zogenaamde 'dogmatische houding van de groenen' (Parl. St., Kamer, 2002-2003, 1912/8, p. 84 en 88). Ook kamerlid BORGINON heeft verklaard dat, wat zijn fractie betreft, rond dit geheel een politiek akkoord is gesloten dat door zijn partij, de VLD, 'zal worden gehonoreerd' (Parl. St., Kamer, 2002-2003, 1912/8,98).

- Ook in talrijke persberichten wordt verwezen naar de wet als 'een van de groene stokpaardjes' (Editoriaal in Financieel-Economische-Tijd van 24 juni 2003), 'het groene troetelkind' (De Morgen, 24 juni 2003) of 'het groene geesteskind' (De Morgen, 25 juni 2003). In een artikel in De Morgen van

6 december 2002 schrijft journaliste Sybille DECOO: 'De kogel is door de kerk voor de ecotaksen en de ecoboni. [...] De groenen halen daarmee een voor hen belangrijk dossier binnen, al hebben ze er lang op moeten wachten' (De Morgen van 6 december 2002).

Bij de publieke opinie en de (huidige of potentiële) kiezers van Agalev bestaat de perceptie dat de wet van 30 december 2002 oneindig heeft aangesleept en dat bepaalde politieke verantwoordelijken van andere partijen voortdurend naar middelen hebben gezocht om de inwerkingtreding van de wet uit te stellen. Daarbij werd, althans in de ogen van de publieke opinie, twijfel gewekt over de competentie van de verzoekende partijen en de duurzaamheid van hun politieke realisaties:

- 'Welgeteld tien jaar nadat de handtekening werd geplaatst onder de eerste ecotakswet zal er een in voege treden die naam waardig. Het wetsontwerp op ecoboni en ecotaksen dat de kamercommissie Financiën gisteren goedkeurde, komt immers in de plaats van de uitgeholde en uitgestelde ecotakswet die de groenen in 1993 cadeau kregen van toenmalig premier DEHAENE in ruil voor hun steun aan de Sint-Michielsakkoorden over federalisering' (De Morgen, 6 december 2002). In datzelfde artikel wordt nog uiteengezet dat de wet 'de groenen bloed zweet en tranen (heeft) gekost'.

- 'Door de BTW en accijnzen te verlagen op drankverpakkingen (ecoboni) en tegelijkertijd een heffing door te voeren voor wegwerpverpakkingen (ecotaks), zullen de herbruikbare drankflessen zo'n 20 procent goedkoper worden dan wegwerpflessen. De wet werd in december vorig jaar goedgekeurd en had eigenlijk al in voege moeten treden, maar enkele technische bezwaren van de Commissie gooiden roet in het eten. Minister van Leefmilieu Jef TAVERNIER (Agalev) verwijt Minister van Financiën Didier REYNDEERS (PRL), een erg koele minnaar van het systeem, de Europese kritiek te hebben aangegrepen om aan te sturen op uitstel (en met de verkiezingen voor de deur misschien afstel?). Hij liet immers na aan de Europese Commissie een oplossing voor te stellen [...] Omdat REYNDEERS niet met een oplossing kwam, besliste de Commissie dat de wet niet voor 20 juni in voege kan treden. Na de verkiezingen dus en dat pikten de groenen niet [...]' (De Morgen, 13 maart 2003; zie eveneens in dezelfde zin De Morgen van 12 maart 2003).

Het staat dan ook vast dat de bestreden beslissing een ernstige aantasting van de politieke integriteit en geloofwaardigheid van de verzoekende partijen is. Door de bestreden beslissing wordt immers, naar het publiek, de pers en andere politici toe, het vermogen van de verzoekende partijen om de door hen nagestreefde politieke doelstellingen in concrete beleidsrealisaties om te zetten in twijfel getrokken of zelfs openlijk bespot. Voor zoveel als nodig kunnen, ter ondersteuning van die stelling, eveneens een aantal persartikelen worden aangehaald:

- 'Het zit de groenen niet mee. Zaterdag stelde Agalev de nieuwe partijtop voor die de Vlaamse groenen uit het moeras moet trekken. Amper twee dagen later bevestigde de Minister van Financiën, Didier REYNDEERS, officieel dat de invoering van de ecotakswet, een van de groene stokpaardjes, opnieuw naar de Griekse kalender wordt verwezen' (Editoriaal in de Financieel-Economische Tijd van 24 juni 2003).

- 'Paars zonder groen heeft de eed nog niet afgelegd of men probeert de groene maatregel al terug te schroeven. Els KEYTSMAN kabinetsmedewerker van minister van Consumentenzaken, Jef TAVERNIER (Agalev), reageert korzelig op de uitspraken van aftredend minister van financiën Didier REYNDEERS (MR) in verband met de ecoboni' (De Morgen, 16 juni 2003).

'[...] Die uitspraken (over de steun die de politieke partij SP.a tijdens het formatieberaad heeft gegeven aan een 'vereenvoudiging' van de wet maken dat Agalev de hoop dat SP.a het groene geesteskind verder zal verzorgen, kan opbergen' (De Morgen 25 juni 2003).

Die houding van de verwerende partij getuigt van een grote en openlijke minachting voor de wijze waarop de verzoekende partijen de voorbije jaren hun politiek mandaat hebben uitgeoefend en in de toekomst nog wensen uit te oefenen evenals voor het politiek project dat de verzoekende partijen wensen te realiseren. De verwerende partij heeft het door haar beoogde resultaat - uitstel van de wet van 30 december 2002 en van het KB. van 27 december 2002- nochtans enkel kunnen bekomen door middel van wat in het beste geval een kennelijke voie de fait maar in werkelijkheid een flagrante miskennen van de meest fundamentele beginselen van de democratische rechtsstaat en een gebrek aan elementair politiek en juridisch fatsoen is. Er kan immers geen enkele twijfel over bestaan dat de verwerende partij er zich op voorhand en terdege van bewust was dat een eenvoudige mededeling de inwerkingtreding van een wet en een in Ministerraad overlegd KB. niet kan uitstellen. De verzoekende partijen hebben immers inmiddels kennis genomen van een voorontwerp van KB. dat er toe zou strekken om het KB. van 27 december 2002 in te trekken (stuk 12). Alhoewel dit KB. een duidelijk andere strekking heeft dan de bestreden beslissing, die enkel de datum van inwerkingtreding uitstelt en bovendien ook op de wet van 30 december 2002 betrekking heeft, blijkt daaruit dat de verwerende partij wel degelijk weet dat die beslissing zonder rechtsbasis werd genomen. Die wetenschap heeft de verwerende partij er evenwel niet van weerhouden om de bestreden beslissing te nemen. In die omstandigheden moet dan ook worden aangenomen dat de verzoekende partijen, ten gevolge van de bestreden beslissing, een moeilijk te herstellen ernstig nadeel ondervinden en aan die voorwaarde is voldaan.”.

2.3. Overwegende dat volgens verzoekers aldus hun moeilijk te herstellen ernstig nadeel van een dubbele aard is; dat zij enerzijds als nadeel aanvoeren: het feit dat ondernemingen die inspanningen hebben gedaan om zich nu reeds naar de wet te voegen hiervoor niet worden beloond en dat consumenten die dranken aankopen in verpakkingen die onder de vrijstellingsregeling vallen evenmin worden beloond voor hun keuze; dat indien zou aangenomen worden dat verzoekers in de onderhavige procedure optreden ter handhaving van de prerogatieven van hun mandaat of van de instelling waartoe zij behoren, dat nadeel, zoals geformuleerd en begrepen, bezwaarlijk een nadeel is dat zij persoonlijk dreigen te zullen ondergaan bij de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de door hen bestreden beslissing; dat verzoekers bovendien geen enkel bewijs aanbrengen dat veel ondernemingen reeds inspanningen hebben gedaan om zich nu reeds naar de wet te voegen zodat dit nadeel op zich ook een loutere hypothese blijft; dat voorts het argument dat consumenten “die dranken aankopen in verpakkingen die onder de vrijstellingsregeling vallen geen (...) aanspraak zullen kunnen maken op accijs- en BTW verminderingen (...) in de vorm van ecoboni”, gelet op de reeds zeer lange termijn waarin dergelijke maatregel in het vooruitzicht is gesteld - sedert de wet van 16 juli 1993 ter vervulling van federale staatstructuur -, dit argument het thans niet meer aannemelijk kan maken dat het nadeel ernstig is;

2.4. Overwegende dat verzoekers het anderzijds ook hebben over een moreel nadeel dat er voornamelijk in bestaat dat zij door de bestreden beslissing reputatieschade ondergaan; dat zij het voorwerp zijn van "een grote en openlijke minachting voor de wijze waarop (zij) de voorbije jaren hun politiek mandaat hebben uitgeoefend (...)" en dat zij hiervoor in hoofdzaak verwijzen naar persartikelen; dat al die artikelen voor verzoekers misschien een moreel nadeel kunnen opleveren omdat de teneur ervan door hen als kwetsend zou kunnen worden ervaren; dat men op het eerste gezicht echter niet om de vaststelling heen kan dat dit nadeel niet rechtstreeks op de bestreden beslissing kan worden geïmplementeerd; dat immers de door verzoekers aangevochten beslissing als volgt luidt:

“Teneinde de wet van 30 december 2002 houdende diverse fiscale bepalingen op het stuk van milieutaksen en ecobonussen, zoals ze werd aangepast door de programmawet van 8 april 2003, te kunnen toepassen zonder nutteloos de producenten en de drankendistributeurs te bestraffen die in de onmogelijkheid verkeren om tijdig hun dossiers tot aanvraag van vrijstelling van de verpakkingshoeven in te dienen, werd de datum van de inwerkingtreding van 1 juli 2003 vastgesteld door artikel 122 van deze programmawet verschoven naar 1 januari 2004.

Hetzelfde uitstel betreft eveneens het koninklijk besluit van 27 december 2002 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 dat het tarief vaststelt van de BTW op niet alcoholhoudende dranken zoals dat gewijzigd is door het koninklijk besluit van 22 april 2003.

Dit uitstel van de datum van inwerkingtreding betreft enkel de artikelen van de wet met betrekking tot de drankverpakkingen. De andere artikelen betreffende de wegwerpfototoestellen, de verlenging van het regime van vrijstelling in functie van de gecollecteerde hoeveelheden voor de batterijen en nijverheidsverpakkingen, zijn zoals voorzien van toepassing op 1 juli 2003.

In de loop van de maand juli 2003 zal een werkgroep worden belast met voorstellen van bepaalde wijzigingen aan de wet teneinde er de toepasbaarheid van te verzekeren; de aanpassingen zullen worden opgenomen in een wetsontwerp neer te leggen bij de Wetgevende Kamers”;

dat uit de bewoordingen zelf van de tekst van die beslissing bezwaarlijk ook maar enige afkeuring van verzoekers te bespeuren valt; dat verzoekers ook geen bewijs aanbrengen dat de door hen aangehaalde persartikelen geïnspireerd zouden zijn door de verwerende partij; dat verder moet worden opgemerkt dat van de vele persartikelen die verzoekers aanhalen een groot deel dateert van voor de publicatie van de bestreden beslissing en dat er ook minstens een artikel geïnspireerd lijkt te zijn door een van de verzoekers zelf of zijn omgeving die voor de pers zijn ongenoegen heeft geuit over een aantal ontwikkelingen; dat het overigens voor verzoekers die zich gekrenkt voelen in hun “politieke integriteit en geloofwaardigheid”, voornamelijk gelet op hun hoedanigheid, niet moeilijk zal zijn om ruimschoots en voldoende eerherstel te verkrijgen bij een gebeurlijke vernietiging van de bestreden beslissing;

Overwegende dat aldus niet is voldaan aan een van de voorwaarden van artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat die vaststelling volstaat om verzoekers vordering af te wijzen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, bepaald op 525 euro, komen ten laste van de verzoekende partijen, elk voor één derde.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op twee juli 2000 en drie, door :

de H.	L. HELLIN,	staatsraad, wnd. kamervoorzitter,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

L. HELLIN.